

**WYNIKI KWERENDY
DOTYCZĄCEJ WYKORZYSTYWANIA SEKSUALNEGO OSÓB MAŁOLETNIICH
PRZEZ NIEKTÓRYCH INKARDYNOWANYCH DO DIECEZJI
POLSKICH DUCHOWNYCH
ORAZ NIEKTÓRYCH PROFESÓW WIECZYSTYCH
MĘSKICH ZGROMADZEŃ ZAKONNYCH
I STOWARZYSZEŃ ŻYCIA APOSTOLSKIEGO W POLSCE
ZGŁOSZENIA Z OKRESU OD 1 LIPCA 2018 DO 31 GRUDNIA 2020
DOTYCZĄCE LAT 1958 - 2020**

Warszawa 2021

Opracowanie raportu
Sławomir Nowotny
ks. **Wojciech Sadłoń** SAC
ks. **Piotr Studnicki**

Opracowanie i analiza danych
Sławomir Nowotny
ks. **Wojciech Sadłoń** SAC
Krzysztof Bulkowski
ks. **Przemysław Krakowczyk** SAC

Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC im. Witolda Zdaniewicza jest pierwszym w Polsce niezależnym ośrodkiem badań nad religijnością oraz katolicyzmem.
Założony w 1972 r.

© Copyright by Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC im. Witolda Zdaniewicza

Wprowadzenie

Pierwsze dane dotyczące przypadków wykorzystywania seksualnego osób małoletnich przez niektórych duchownych oraz zakonników zostały zebrane za okres 1990-2013 r. przez dr. Adama Żaka SJ, Koordynatora KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży w 2014 r. Następnie w 2018 r. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski zebrał z wszystkich diecezji oraz zakonów męskich dane dotyczące zgłoszeń za okres od 1 stycznia 2014 do 30 czerwca 2018, obejmujące przypadki wykorzystywania seksualnego małoletnich z lat od 1950 do 1990 r. Zbieranie tych danych trwało od października 2018 do marca 2019 r. Efektem prac tego zespołu są opublikowane dwa raporty badawcze¹.

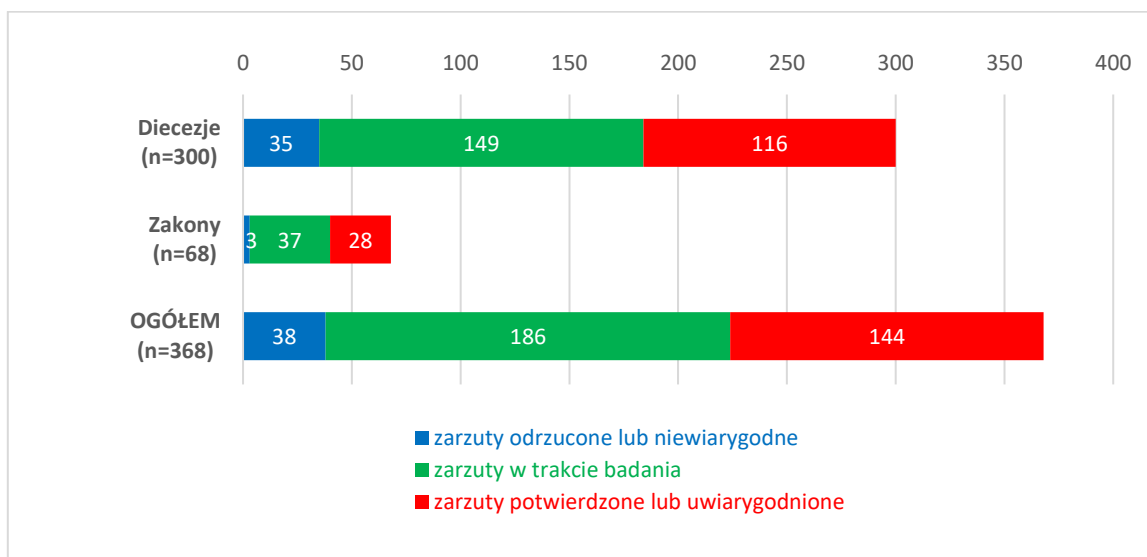
W 2020 r. Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC im. Witolda Zdaniewicza opracował we współpracy z Koordynatorem KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży oraz Biurem Delegata KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży nowe narzędzie do zbierania informacji na temat zgłoszeń przypadków wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży, które trafiają do jurysdykcji kościelnych w Polsce. W konsultacjach formularza uczestniczyli dr Adam Żak SJ, dr hab. Michał Królikowski, prof. UW, ks. dr Jan Dohnalik. Za elektroniczną wersję narzędzia odpowiadał ks. dr Grzegorz Strzelczyk i Krzysztof Bulkowski.

Z wykorzystaniem tego narzędzia na początku 2021 roku Biuro Delegata KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży zebrało wszystkie dane na temat zgłoszeń wykorzystywania nieletnich, które wpłynęły do wszystkich diecezji oraz męskich jurysdykcji zakonnych w Polsce od 1 lipca 2018 do 31 grudnia 2020, a które dotyczą okresu od 1958 do 2020 r. Wszystkie zebrane dane zostały następnie przekazane przez Biuro Delegata KEP do Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC im. Witolda Zdaniewicza w celu ich opracowania oraz analizy. Niniejszy raport zawiera wstępną analizę zebranych danych.

Zbieranie i opracowanie danych zostało sfinansowane przez Fundację Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski.

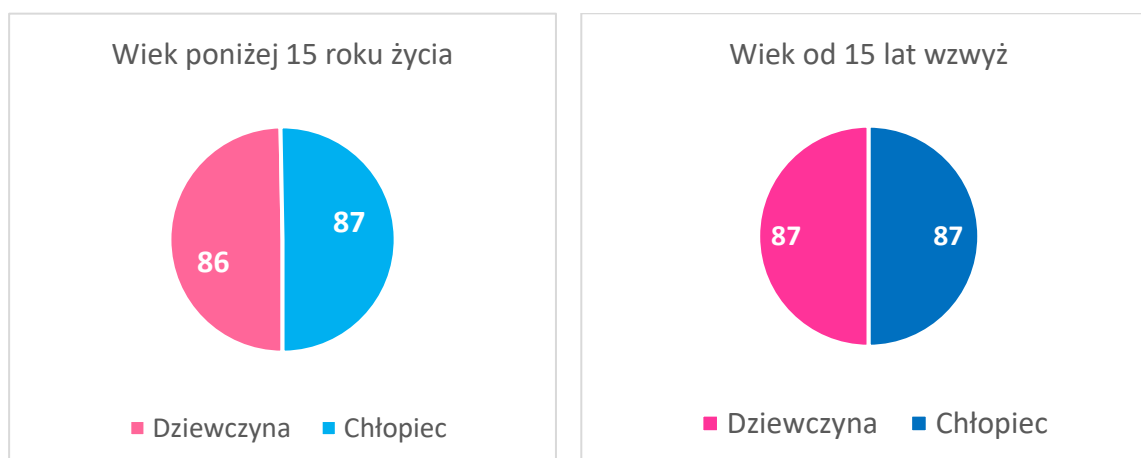
¹ A. Żak, P. Krakowczyk, W. Sadłoń, Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich przez niektórych inkardynowanych do diecezji polskich duchownych oraz niektórych profesów wieczystych męskich zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego w Polsce. Wyniki kwerendy. http://iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/ISKK_Wyniki_kwerendy_opracowanie_final_correct.pdf; S. Nowotny, W. Sadłoń, Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich przez niektórych inkardynowanych do diecezji polskich duchownych oraz niektórych profesów wieczystych męskich zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego w Polsce. Wyniki pogłębionej analizy danych do 30 czerwca 2018 r. http://iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/ISKK_Wykorzystywanie_Etap_2_final_publicacja.pdf

Zgłoszenia według statusu wiarygodności w diecezjach i jurysdykcjach zakonnych

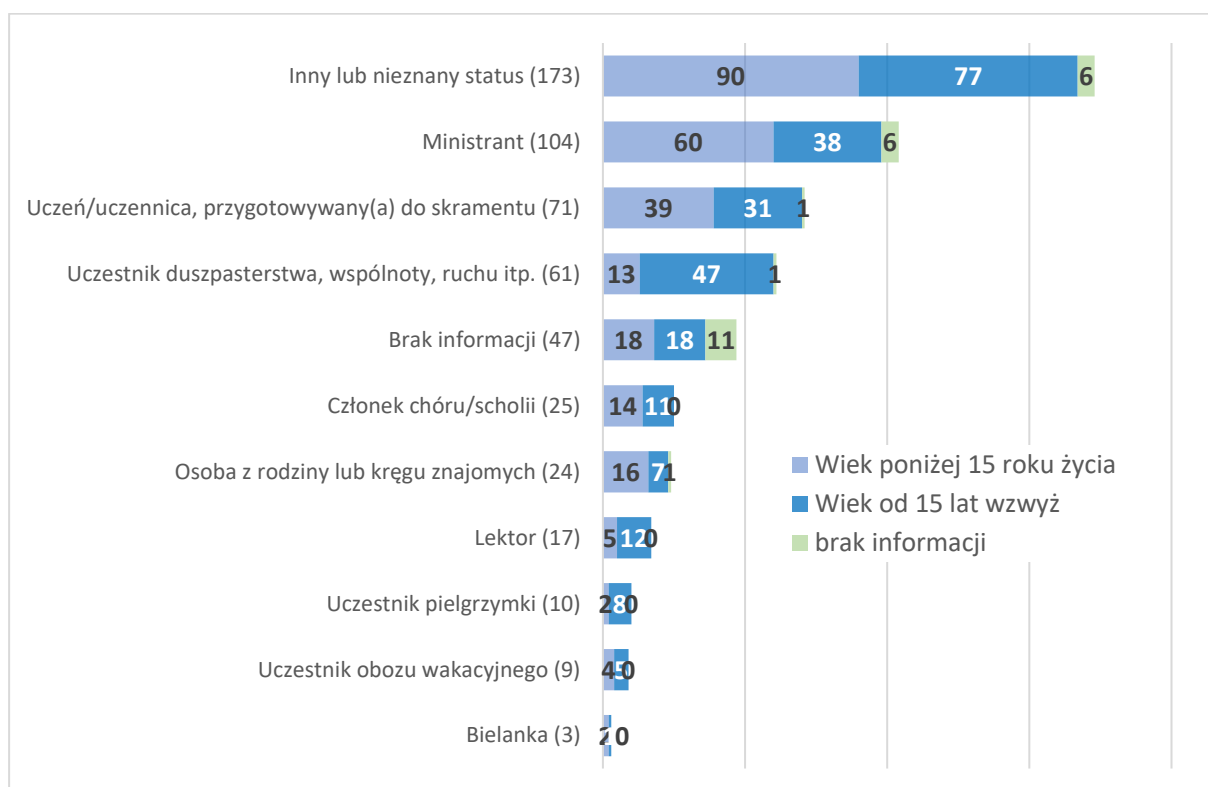
W okresie od 1 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2020 wpłynęło do diecezji oraz zakonów męskich 368 zgłoszeń dotyczących wykorzystywania seksualnego osób małoletnich, z czego 300 w diecezjach oraz 68 w zakonach. 38 (czyli 10%) zgłoszeń zostało uznane za niewiarygodne oraz odrzucone. 186 (51%) zgłoszeń jest w trakcie badania zaś 144 (39%) zarzutów uznano za potwierdzone lub uwiarygodnione na etapie wstępnym lub przez Kongregację Nauki Wiary.

Osoby pokrzywdzone według płci i grup wieku

Blisko połowa osób pokrzywdzonych, których dotyczyły zgłoszenia, miało poniżej 15 roku życia (47%) oraz również niemal połowa – powyżej 15 roku życia (47,3%). W obydwu grupach wiekowych udział chłopców i dziewcząt był taki sam (po 50%). 21 zgłoszeń (5,7%) nie zawiera informacji na temat wieku: 8 dotyczących wykorzystywania dziewcząt, 13 – chłopców.

Kim była osoba pokrzywdzona w czasie popełnienia czynu(ów)?

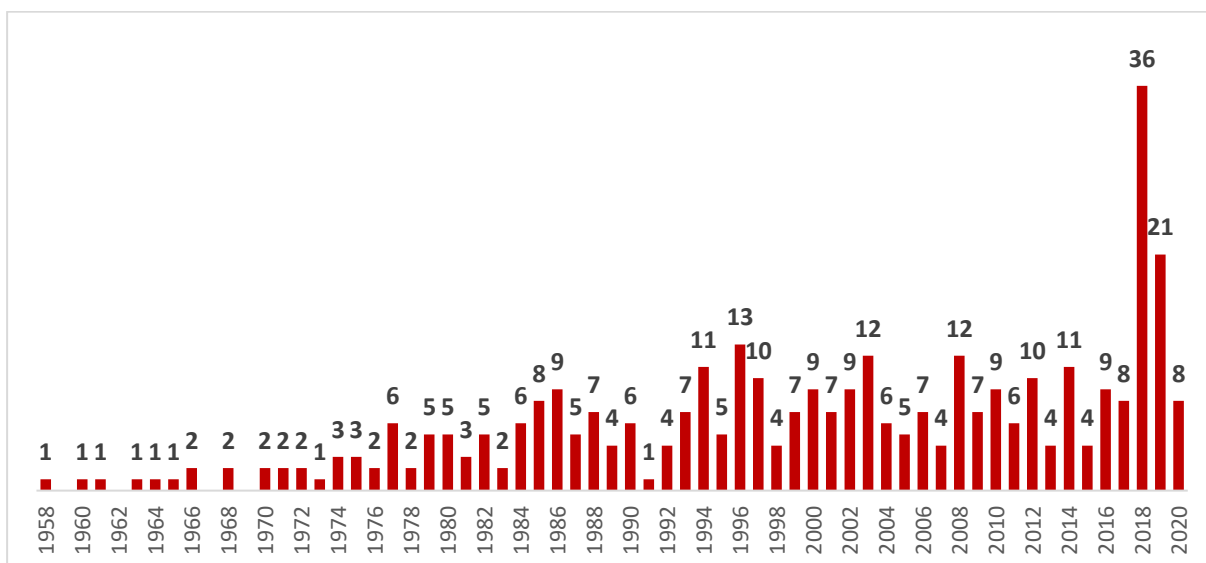

Spośród osób, które miały być skrzywdzone wykorzystaniem seksualnym, 104 (28%) zgłoszeń dotyczyło wykorzystania ministrantów, 71 (19%) - uczniów lub uczennic oraz osób przygotowujących do sakramentów, 61 (17%) - uczestników duszpasterstwa, wspólnoty lub ruchu, 25 (7%) - członków scholii lub chóru, 24 (7%) - osoby z rodziny lub kręgu znajomych duchownego lub zakonnika, 17 (5%) - lektorów, 10 (3%) uczestników pielgrzymki, 9 (2%) uczestników obozów wakacyjnych, 3 (1%) - bielank.

W przypadku 173 zgłoszeń (47%), osoba miała inny lub nieznan status w relacji do instytucji kościelnej, a 47 (13%) zgłoszeń nie zawierało informacji na temat statusu osoby pokrzywdzonej.

Wymienione kategorie nie są rozłączne, co oznacza, że jeden pokrzywdzony mógł należeć do kilku kategorii osób.

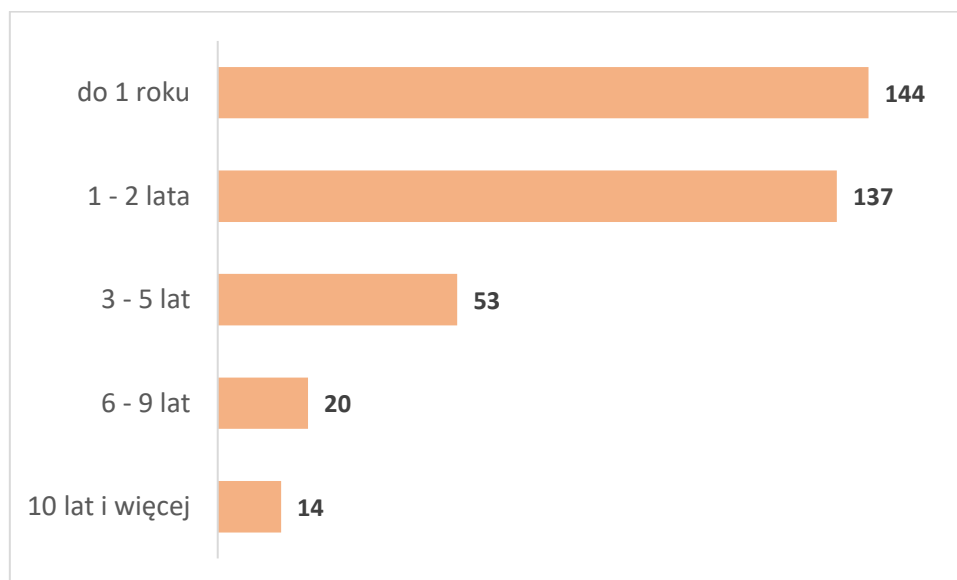
Rok rozpoczęcia wykorzystywania

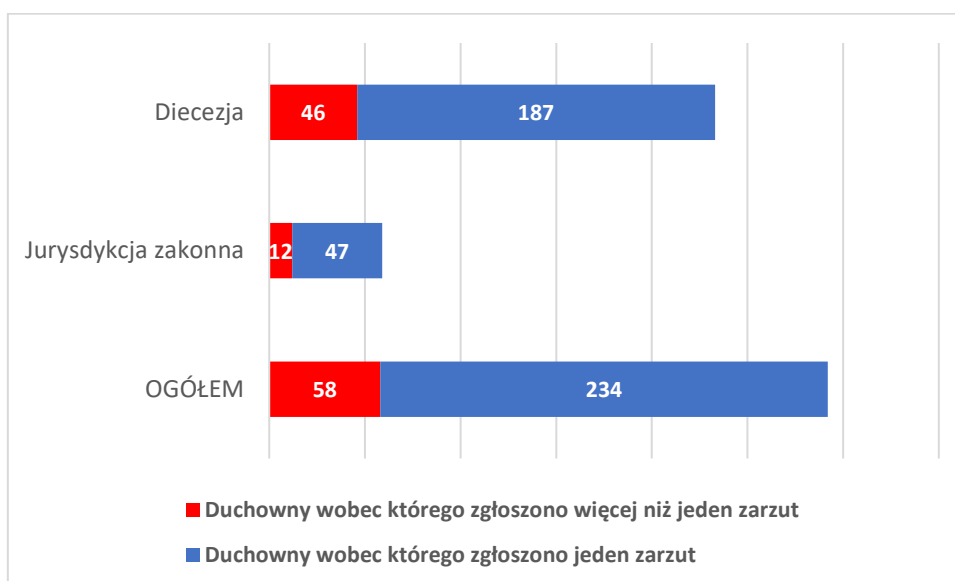
Zgłoszenia dotyczyły zarzutów wykorzystywania seksualnego osób małoletnich z lat 1958-2020 (rok rozpoczęcia). 299 zgłoszeń (81%) dotyczyło czynów popełnionych w okresie od 1958 do 2017 r., a 65 zgłoszeń (18%) – czynów z ostatnich trzech lat (2018-2020). W 4 zgłoszeniach nie określono czasu zarzucanych czynów.

39% zarzucanych czynów trwało nie dłużej niż rok, 37% – od 1 roku do 2 lat, 14% – od 3 do 5 lat, 5% – od 6 do 9 lat, zaś 4% – powyżej 10 lat. W 4 zgłoszeniach (1%) nie określono czasu zarzucanych czynów.

Trwanie wykorzystywania w latach

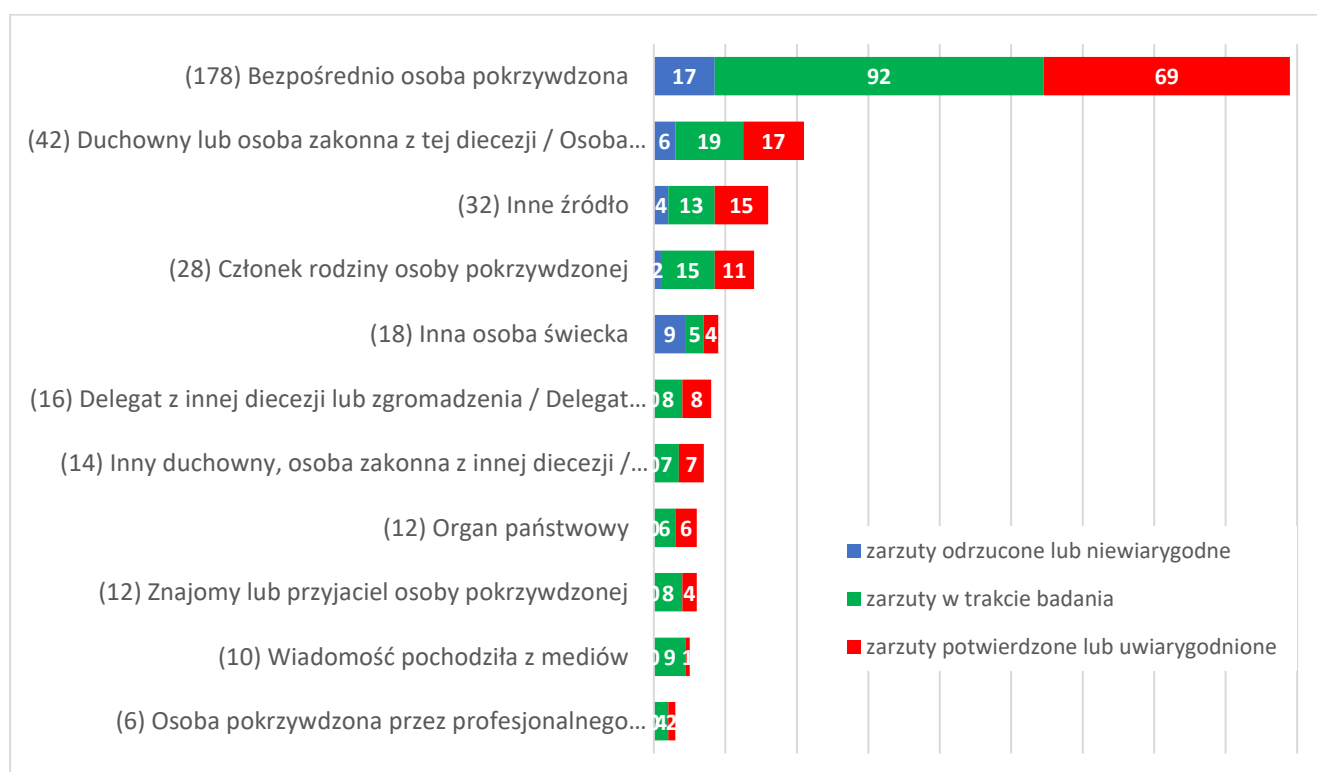

Obwinieni według liczby zgłoszeń, które ich dotyczą

Prezentowane powyżej zgłoszenia dotyczą 292 księży oraz zakonników, z czego wobec 58 (20%) zgłoszono więcej niż jeden zarzut. W tej grupie (58 osób), wobec co najmniej 32 duchownych diecezjalnych oraz 10 zakonników zarzuty zgłoszono również przed 1 lipca 2018 r (czyli objęte były poprzednią kwerendą).

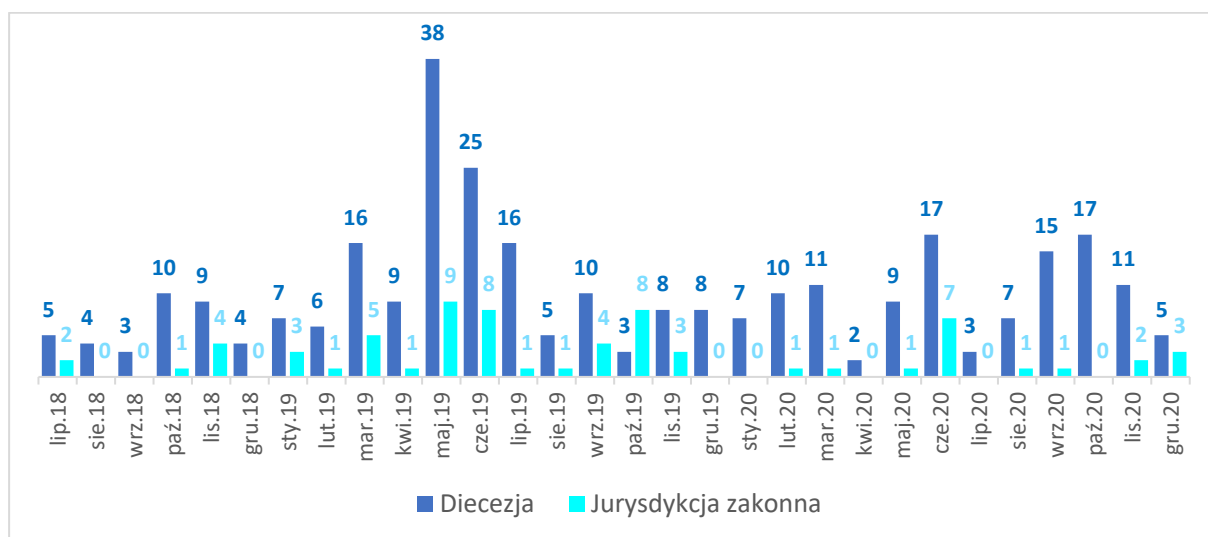
Status wiarygodności zarzutu według źródeł zawiadomienia

Połowa zgłoszeń pochodziła od osoby pokrzywdzonej, która uczyniła to osobiście (48%) lub poprzez pełnomocnika (2%). W 11% przypadków źródłem zawiadomienia był duchowny lub

osoba zakonna z tej diecezji, w 4% z innej diecezji. W 4% przypadków zawiadomienie złożył delegat z innej diecezji lub zgromadzenia. Łącznie osoby duchowne są źródłem 19% zgłoszeń. 8% stanowią zawiadomienia złożone przez członków rodziny osoby pokrzywdzonej, a 5% – przez inną osobę świecką. Po 3% przypadków stanowią zawiadomienia ze strony organu państwowego, znajomych lub przyjaciół osoby pokrzywdzonej oraz media. W 9% przypadków zawiadomienie pochodziło z innego źródła.

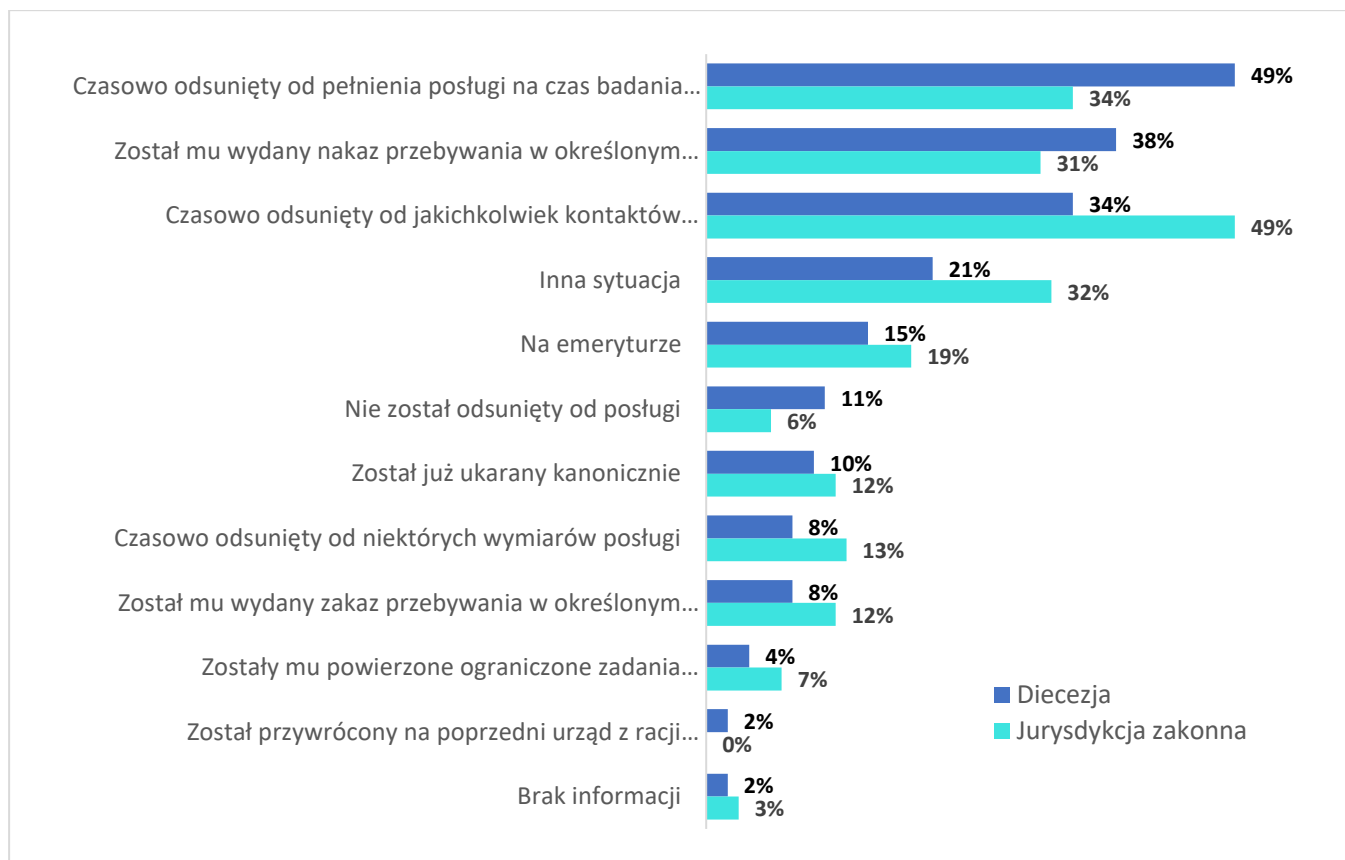
Liczby zgłoszeń w czasie (miesiąc i rok)

Zgłoszenia trafiały do diecezji i zgromadzeń zakonnych z różnym natężeniem w czasie, jednak w badanym okresie nie było miesiąca, w którym do jurysdykcji kościelnej w Polsce nie wpłynęłyby żadne zgłoszenie. Proporcjonalnie więcej zgłoszeń wpłynęło w maju i czerwcu 2019, co mogło częściowo być pokłosiem emisji filmu Tomasza i Marka Sekielskich „Tylko nie mów nikomu” emitowanego w maju tamtego roku.

Zastosowane procedury

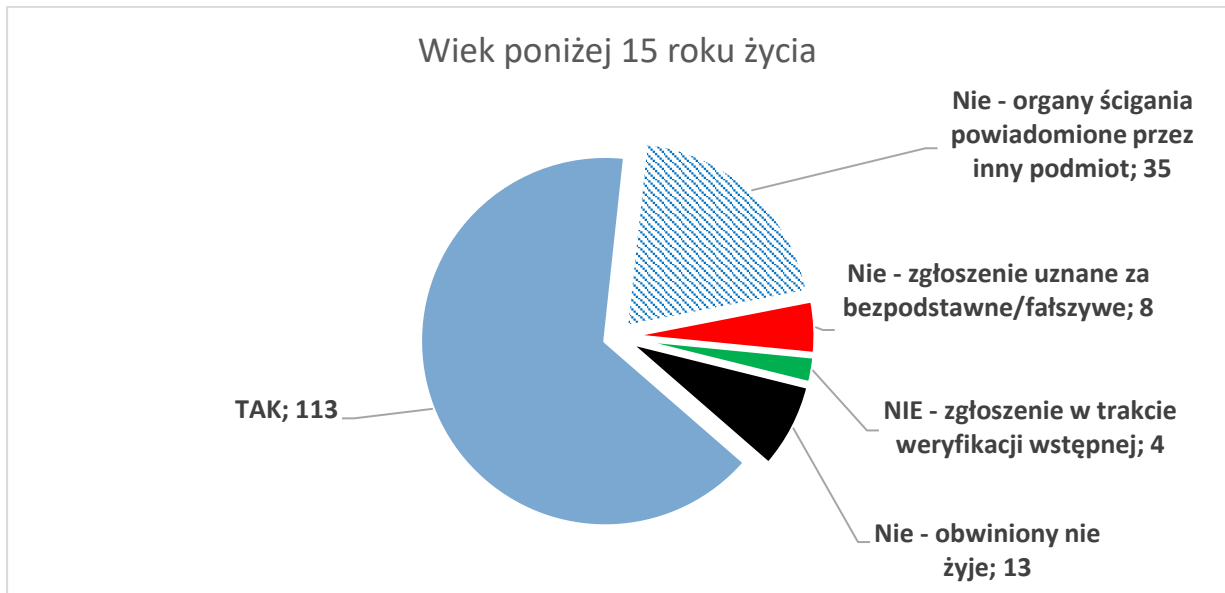
Sytuacja obwinionego²

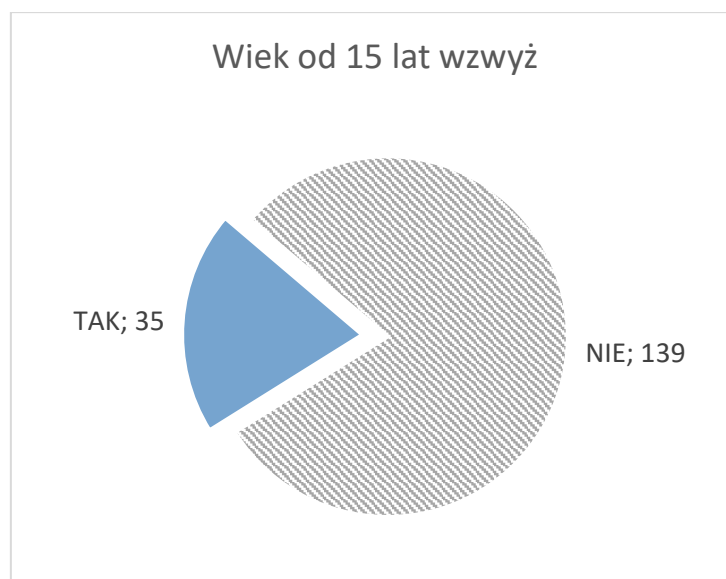
Sytuacja obwinionych w momencie zbierania danych przez Biuro Delegata KEP była różna. Najczęściej zostali czasowo odsunięci od pełnienia posługi na czas badania zarzutów (46%) lub od jakichkolwiek kontaktów duszpasterskich z dziećmi i młodzieżą (36%) albo otrzymali nakaz przebywania w określonym miejscu (37%). W pozostałych przypadkach zastosowano takie procedury jak: czasowe odsunięcie od niektórych wymiarów posługi, zakaz przebywania w określonym miejscu, powierzenie ograniczonych zadań duszpasterskich lub kara kanoniczna. 16% obwinionych duchownych przebywa na emeryturze, zaś co dziesiąty (11% obwinionych w diecezjach oraz 6% w zakonach) nie został odsunięty od posługi.

² Kategorie nie wykluczają się; procentowanie osobno do sumy wskazań odpowiednio w diecezjach / jurysdykcjach

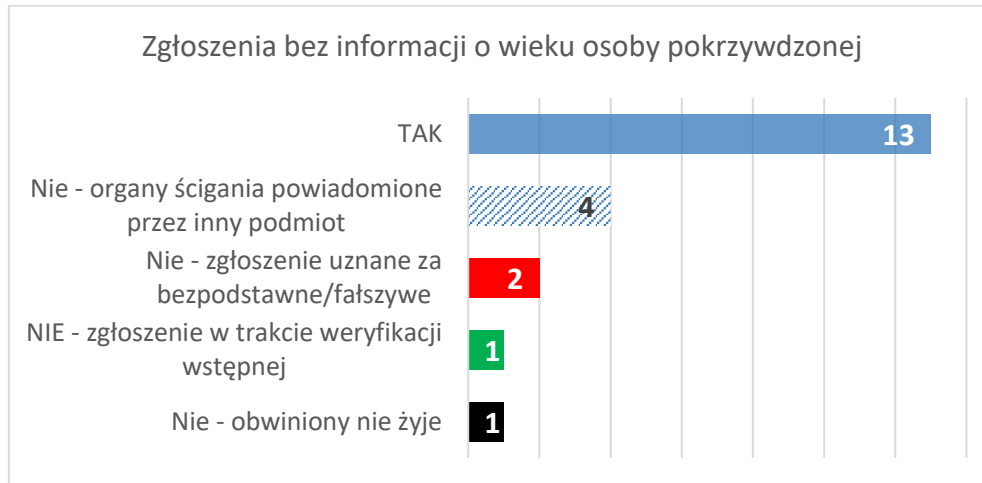
**Czy diecezja/jurysdykcja przekazała zgłoszenie organom ścigania?
(według wieku osób pokrzywdzonych)**

Spośród 173 spraw dotyczących osób poniżej 15 roku życia, zgłoszonych jurysdykcjom kościelnym od 1 lipca 2018 do 31 grudnia 2020 r., 148 (85,5%) zostało również zgłoszonych państwowym organom ścigania. W 113 przypadkach zgłoszeń tych dokonały diecezje i zakony, a w 35 przypadkach państwowe organy ścigania zostały powiadomione przez inny podmiot. Spośród spraw dotyczących osób poniżej 15 roku życia, które nie zostały zgłoszone państwowym organom ścigania, 13 (7,5%) dotyczyło duchownych lub zakonników, którzy w momencie oskarżenia już nie żyli, 8 (5%) spraw zgłoszonych jurysdykcjom kościelnym nie przekazano do prokuratury ze względu na uznanie ich za bezpodstawne lub fałszywe. 4 (2%) zgłoszeń w momencie zbierania danych było na etapie weryfikacji wstępnej.

Spośród 174 spraw dotyczących osób od 15 roku życia, zgłoszonych jurysdykcjom kościelnym od 1 lipca 2018 do 31 grudnia 2020 r., w 35 przypadkach (20%) dokonano również zgłoszenia państwowym organom ścigania a w 139 (80%) przypadkach nie dokonano takiego zgłoszenia.

Spośród 21 zgłoszeń bez informacji o wieku osoby pokrzywdzonej, w 13 przypadkach zostało również zgłoszonych państwowym organom ścigania. W 4 przypadkach organy ścigania zostały powiadomione przez inny podmiot. W 2 przypadkach zgłoszenie uznano za bezpodstawne lub fałszywe. W 1 przypadku obwiniony nie żyje oraz również w 1 przypadku zgłoszenie był w momencie zbierania danych w trakcie weryfikacji wstępnej.